

Nők elleni erőszak

A helyzet

A nők elleni erőszak számos formát ölt: lehet fizikai, szexuális, pszichológiai vagy akár gazdasági is. Az erőszak e formái egymással összefüggenek és a nők életére születésüktől egészen idős korukig kihatnak. Az erőszak bizonyos formái, mint például az emberkereskedelem pedig nemzetközi határokon is átnyúlnak.

Az erőszakot átélő nőknek számos egészségügyi problémával kell szembenézniük, és csökkennek lehetőségeik a közéletben való részvételre is. A nők elleni erőszak generációkon át hat ki családokra, közösségekre, továbbá felerősíti a társadalomban uralkodó más erőszakformákat is.

A nők elleni erőszak elerőtleníti a nőket, de családjaikat, közösségüket és nemzetüket is.

A nők elleni erőszak nem egy kultúra, térség, ország sajátossága, és nem csak egy bizonyos női csoportra vonatkozik. Gyökerei a nőkkel szembeni, nem szűnő diszkriminációból erednek.

A nők 70 százaléka tapasztal erőszakot életében.

Erőszak bizalmas partner részéről

A nők által világszerte leggyakrabban tapasztalt erőszakforma a bizalmas partner által okozott fizikai erőszak. Ez a nők megverését, szexuális aktusra való kényszerítését vagy más jellegű bántalmazását jelenti.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) által 11 országra kiterjesztett tanulmány szerint a bizalmas partnerek által elkövetett szexuális erőszakot megélt nők száma a japán 6 százaléktól az etiópiai 59 százalékig terjed.

Számos globális felmérés tanúsága szerint a meggyilkolt nők felének haláláról jelenlegi vagy korábbi férje, partnere tehet.

- Az Egészségügyi Világszervezet szerint Kanadában, Izraelben, Dél-Afrikában és az Egyesült Államokban a meggyilkolt nők 40-70 százalékát partnerük öli meg.
- Kolumbiában minden hatodik napon öl meg egy nőt aktuális vagy korábbi partnere.

A bizalmas partnerek által elkövetett pszichológiai vagy emocionális erőszak szintén igen elterjedt.

Szexuális erőszak

Becslések szerint világszerte minden ötödik nő esik áldozatul nemi erőszaknak vagy nemi erőszak kísérlétének élete során.

A korai házasság gyakorlata – ami a szexuális erőszakot egy formája – világszerte elterjedt. Különösen Afrikában és Dél-Ázsiában. Fiatal nőket gyakran kényszerítenek házasságba, szexuális együttlétre. Ezzel nő egészségügyi veszélyeztetettségük, nő a veszélye annak, hogy HIV/AIDS betegség fertőzi meg őket, továbbá akadályozza részvételüket a közoktatásban.

A szexuális bántalmazás egyik formája a traumatikus ginekológiai fistula. Ez a sérülés a nemi szervek szöveteinek szaggatásából származik. Ezáltal a nőknek vizelet-visszatartási gondokat okoznak, és őket társadalmilag nemkívánatossá teszik.

Szexuális erőszak konfliktusok esetén

A konfliktusok során történő, szexuális erőszak napjainkban súlyos, emberek millióinak életére, köztük is leginkább nők és lányok helyzetére ható kegyetlenség. Rendszerint tudatos stratégia eleme, amelyet különböző fegyveres csoportok azért alkalmaznak nagymértékben, hogy az ellenséget megalázzák, egyéneket megfélemlítsenek, illetve társadalmakat pusztítsanak el. Sőt, nőket és lányokat sokszor még olyanok is szexuális bántalmazásnak tesznek ki, akiknek megbízatása épp az ő védelmükre szólna.

Sokszor nagymama korú nők és csecsemőkorú lányok is szexuális erőszakot szenvednek katonáktól és lázadóktól.

A nemi erőszak hosszú ideje háborús taktika konfliktus idején vagy azt követően minden nemzetközi és nemzeti háborús zónában.

- A Kongói Demokratikus Köztársaságban megközelítőleg 1100 nemi erőszakot jelentenek be minden hónapban. Ez naponta átlagosan 36 nőt és lányt jelent. Az általános nézetek szerint az országban több mint 200 000 nő szenvedett el szexuális erőszakot a fegyveres konfliktus kezdete óta.
- A nemi erőszak és a nők, lányok szexuális bántalmazása elterjedt Szudán darfúri régiójában.
- 250 000 és 500 000 közé teszik azoknak a nőknek a számát, akik 1994-ben, a ruandai népirtás idején nemi erőszaknak estek áldozatul.
- A szexuális erőszak jellemzője volt a 14 évig tartó libériai polgárháborúnak.
- 20000 és 50000 közé teszik azoknak a nőknek a számát, akik a 90-es évek elejének boszniai konfliktusában nemi erőszaknak estek áldozatul.

A Világbank adatai szerint a 15 és 44 éves kor között lévő nők nagyobb eséllyel esnek áldozatul családon belüli erőszaknak, mint ráknak, autóbalesetnek, háborúnak vagy maláriának.

A rendőri őrizetben lévő nők ellen elkövetett erőszakformák magukban foglalják a szexuális erőszakot, a nem megfelelő felügyeletet, a lemeztelenítéssel együtt járó – férfiak által végrehajtott – motozásokat, és szexuális cselekmények követelését cserébe privilégiumokért és az alapvető szükségletek kielégítéséért..

Erőszak és a HIV/AIDS

Az, hogy a nőknek nem áll módjában a biztonságos szex és nem utasíthatják vissza a nem kívánt együttlétet, szorosan összekapcsolódik a HIV/AIDS gyakoriságával. A nem kívánt szexuális együttlét horzsolásokkal és a vérzéssel, ennek révén pedig a vírus átadásának nagyobb valószínűségével járnak együtt.

Azok a nők, akiket szülei vernek, 48 százalékkal nagyobb eséllyel fertőződnek meg HIV/AIDS vírustól.

A fiatal lányokat különösen fenyegeti a szexuális erőszak és nagy arányban veszélyezteti őket a HIV/AIDS vírus. Az új HIV-fertőzöttek több mint fele a 15-24 éves korosztályból kerül ki és az ebbe a korosztályba tartozó HIV-pozitív fiatalok több mint 60 százaléka nő.

Női nemi szervek csonkítása/nemi szervek kivágása

A női nemi szervek csonkítása/kivágása (FGM/C) név többféle, nőknél és lányokon végzett tradicionális vágással végzett beavatkozásra utal.

- Becslések szerint több mint 130 millió, ma élő lány és nő esett át FGM/C-n, többnyire Afrikában továbbá néhány közel-keleti országban.
- Évente két millió nőt érint a nemi szervi csonkítás veszélye.

Hozomány-gyilkosság

A hozomány-gyilkosság egy rendkívül brutális eljárás neve, amelynek során egy nőt férje vagy férjének férfirokonai ölnek meg, mert családjá nem tudja beváltani a hozománnyal (a menyasszony családjá által a vőlegény családjának adott házassági ajándék) kapcsolatos elvárásokat.

Bár a hozomány és az ehhez hasonló fizetségek elterjedtek az egész világon, a hozomány-gyilkosságok túlnyomórészt Dél-Ázsiában történnek.

„Becsületgyilkosság”

Számos társadalomban a nemi erőszakok áldozatait, illetve azokat a nőket, akikről felmerült a gyanúja, hogy házasságuk előtt szexuális életet éltek, vagy akiket házasságtöréssel vádolták, azokat saját rokonaik ölik meg, akik egy nő tisztaságának megsértését a családot ért szégyenként fogják fel.

Az Egyesült Nemzetek Népesedési Alapja (UNFPA) becslése szerint évente 5000 nő esik „becsületgyilkosság” áldozatául.

Emberkereskedelem

Becslések szerint évente 500 000 és 2 millió közé esik azok száma, akik emberkereskedők zsákmányául esnek. Ezek az emberek prostitúcióra, kényszermunkára vagy rabszolgamunkára kényszerülnek. Ezek között a nők és lányok aránya 80 százalékos.

Erőszak terhesség idején

A terhesség előtt és alatt elkövetett erőszakos cselekményeknek súlyos egészségügyi kihatása van az anyára és a gyerekre egyaránt. Magas kockázatú terhességekhez és terhességgel kapcsolatos problémákhoz, köztük vetéléshez, koraszüléshez, és alulfejlettséghez vezet.

A gyermekgyilkosság a lányok esetén, az, hogy a születendő gyermek nemét előre meghatározzák és az, hogy a lányokat elhanyagolják, széles körben elterjedtek Dél- és Kelet-Ázsiában, Észak-Afrikában és a Közel-Keleten.

Diszkrimináció és erőszak

Számos nőnek kell szembenéznie a diszkrimináció különböző formáival, valamint nagyobb mértékű erőszakkal.

- A kanadai bennszülött nők ötször nagyobb eséllyel, halnak meg erőszak miatt, mint más, azonos korú nők.
- Európában, Észak-Amerikában és Ausztráliában a mozgássérült nők – szemben az egészségesek közötti egyharmados aránnyal – több mint fele élt át fizikai bántalmazást.

Az ár és a következmények

A nők ellen elkövetett bűncselekmények ára rendkívül nagy. Ebbe beleértendő a bántalmazott nők és gyermekeik kezelésének és ellátásának költsége és a bűnösök bíróság elé állításának költségei egyaránt.

A közvetett hatások közé tartozik a foglalkoztatottság és produktivitás csökkenése, valamint az okozott emberi fájdalom és szenvedés.

- A bizalmas partnerek által okozott erőszak ára csak az Egyesült Államokban meghaladja az évi 5,8 milliárd dollárt. Ebből 4,1 milliárd dollárt szánnak a közvetlen orvosi ellátásra és egészségügyi szolgáltatásokra. Eközben a termelékenység veszteségei 1,8 milliárd dollárra rúgnak.
- Egy az Egyesült Királyságról szóló 2004-es felmérés az otthoni erőszak direkt és indirekt költségeit összesen évi 23 milliárd fontra becsülte. Ez személyenként 440dollárt jelent.